

سوال های متداول سرمایه گذار خارجی

فصل اول

اطلاعات عمومی

1. آیا سرمایه گذاری خارجی در ایران مجاز است؟

سرمایه گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران براساس مقررات جاری کشور مجاز میباشد. هر سرمایه گذار خارجی میتواند بمنظور عمران و آبادی و انجام فعالیتهای تولیدی در هرزمینه ای - اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدماتی - مبادرت به سرمایه گذاری نماید. از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران فقط سرمایه گذاریهایمشمول مزایا و حمایتهای قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی قرار می گیرند که مجوز مربوطه را براساس این قانون دریافت نموده باشند.

۲. هدف از پذیرش سرمایه گذاری خارجی چیست؟

هدف از پذیرش سرمایه گذاری خارجی در کشور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، افزایش فرصتهای شغلی، اخذ و توسعه فن آوری و مهارتهای مدیریتی همینطور ارتقاء کیفیت تولیدات و افزایش توان صادراتی کشور می باشد.

۳. سرمایه گذاری خارجی در چه قالب حقوقی و قراردادی قابل پذیرش است؟

سرمایه گذاری خارجی در چارچوب کلیه روشهای مشارکت حقوقی (بصورت سرمایه گذاری مستقیم) و یا ترتیبات قراردادی قابل انجام است. منظور از ترتیبات قراردادی انواع روش های تامین مالی است که در چارچوب روشهای مشارکت مدنی، بیع متقابل و انواع روشهای ساخت، بهره برداری و واگذاری صورت می پذیرد.

۴. تعریف سرمایه‌گذاری خارجی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟

سرمایه‌گذاری خارجی عبارت است از بکارگیری سرمایه خارجی در فعالیتهایی که ریسک برگشت سرمایه و منافع آن به عهده سرمایه‌گذار باشد که براساس قانون سرمایه‌گذاری خارجی به دو روش کلی به ترتیب زیر طبقه‌بندی شده است:

الف. مشارکت حقوقی (سرمایه‌گذاری مستقیم): منظور سرمایه‌گذاری سهمی سرمایه‌گذار خارجی در یک شرکت ایرانی اعم از جدید یا موجود می‌باشد. میزان سهم شرکت یا سهام سرمایه‌گذار خارجی در چنین شرکت ایرانی تابع محدودیت نیست و سرمایه‌گذار به نسبت سرمایه و یا سهم خود در شرکت، می‌تواند در مدیریت و اداره امور آن نقش داشته باشد.

ب. ترتیبات قراردادی: منظور مجموعه روشهایی است که طی آن استفاده از سرمایه خارجی صرفاً تابع توافقات انجام شده میان طرفین قرارداد می‌باشد. به عبارت دیگر، حقوق سرمایه‌گذار خارجی در نتیجه مشارکت مستقیم وی در سرمایه شرکت سرمایه‌پذیر ایرانی ایجاد نمی‌شود، بلکه صرفاً به توافقات قراردادی طرفین متکی است. سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی در کلیه بخشها قابل انجام است. بازگشت سرمایه و منافع حاصله در اینگونه سرمایه‌گذاریها نیز از محل عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری، بدون اتکاء به تضمین دولت، بانکها و شرکتهای دولتی صورت می‌پذیرد.

۵. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در چه بخشهایی مجاز است؟

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کلیه زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز است، قابل انجام می‌باشد.

۶. سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی در چه بخشهایی مجاز است؟

سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی در کلیه بخشهای اقتصادی کشور مجاز است. خاطر نشان می‌سازد سرمایه‌گذاری خارجی در بخشهایی که در اختیار دولت قرار دارد، صرفاً در چارچوب ترتیبات قراردادی قابل انجام است.

۷. چه نوع تشکل حقوقی برای تحقق یک سرمایه‌گذاری خارجی تجویز میشود؟

طبق قانون تجارت ایران هفت نوع شرکت یا شخصیت حقوقی قابل تأسیس است که از بین آنها شرکت سهامی که در آن سرمایه به سهام تقسیم می‌شود بعنوان رایج‌ترین و مقبول‌ترین تشکل حقوقی تجویز میشود.

۸. آیا داشتن شریک محلی برای سرمایه‌گذاران خارجی الزامی است؟

خیر، داشتن شریک محلی الزامی نیست اما معمولاً سرمایه‌گذاران خارجی به علت آشنابودن طرف‌های ایرانی با شرایط کار، مقررات و ضوابط اداری، راههای استفاده از امکانات محلی و غیره تمایل به اختیار نمودن شریک محلی دارند.

۹. حد مجاز سرمایه‌گذاری خارجی در ایران چه میزان است؟

از حیث درصد مشارکت و میزان سرمایه‌گذاری هیچگونه محدودیتی برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جمهوری اسلامی ایران وجود ندارد.

۱۰. اگر چنین است پس منظور از نسبت‌های ۲۵٪ و ۳۵٪ مذکور در بند "د" ماده ۲ قانون سرمایه‌گذاری خارجی چیست؟

نسبت‌های مذکور ارتباطی به درصد مشارکت خارجی در هر مورد سرمایه‌گذاری ندارد. در حقیقت، این نسبتها ناظر به تعیین سهم ارزش کالاها و خدمات تولیدی طرح سرمایه‌گذاری خارجی به کل اقتصاد کشور است که در زمان صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی برای هر بخش و زیربخش (رشته) اقتصادی بطور جداگانه محاسبه و تعیین میگردد.

۱۱. آیا سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه‌های بالادستی نفت و گاز مجاز می‌باشد؟

در حوزه‌های بالادستی نفت و گاز سرمایه‌گذاری خارجی صرفاً در چارچوب ترتیبات قراردادی امکانپذیر است اما در حوزه‌های پائین دستی سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم نیز مجاز می‌باشد.

۱۲. آیا بکارگیری اسامی و نامهای تجاری خارجی در سرمایه گذاریهای خارجی مجاز است؟

استفاده از اسامی و نامهای تجاری خارجی در کشور در چارچوب ضوابط تصویب نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی به شماره ۳۸۰۴۳/۲۰۵۱۳۶ ت مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۱۵ می باشد.

۱۳. آیا سرمایه گذاری خارجی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار مجاز است؟

منعی برای سرمایه گذاری خارجی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار وجود ندارد. اینگونه سرمایه گذاران خارجی می توانند از مزایائی که قانون سرمایه گذاری خارجی فراهم نموده همانند سرمایه گذاریهای خارج از بورس برخوردار شوند.

۱۴. منظور از مناطق ویژه اقتصادی چیست و در کدام منطقه از کشور این مناطق تاسیس شده است؟

مناطق ویژه اقتصادی مناطق محصور گمرکی هستند که ورود کالا، ماشین آلات و تجهیزات به آن مناطق از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی میباشد. هریک از این مناطق ممکن است باهدفهای خاصی تاسیس شده باشند. برخی برای نگهداری کالا به قصد واردات به کشور و یا صادرات به خارج، و برخی نیز علاوه بر نگهداری کالا ممکن است برای انجام امور تولیدی و صنعتی طراحی شده باشند. در حال حاضر ۱۷ منطقه ویژه اقتصادی در کشور وجود دارد.

۱۵. آیا تفاوتی بین سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و سرزمین اصلی وجود دارد؟

سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزادمنطقه آزاد شناخته شده اند و در حال حاضر شامل شش منطقه قشم، کیش، چابهار، بندر انزلی، اروند و ارس میباشد. مناطقی که تحت عنوان مناطق ویژه اقتصادی مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران صورت می گیرند نیز می توانند از مزایای قانون مزبور، مشروط به طی تشریفات قانونی اخذ مجوز سرمایه گذاری، برخوردار شوند. از آنها یاد میشود جزئی از سرزمین اصلی میباشد و به همین لحاظ سرمایه گذاری در این مناطق نیز به مثابه سرمایه گذاری در سرزمین اصلی تلقی میگردد. در هر حال باتوجه به دامنه شمول قانون سرمایه گذاری خارجی به قلمرو جمهوری اسلامی ایران، سرمایه گذاریهای خارجی که در تابع مقررات خاص سرمایه گذاری در این مناطق میباشد.

۱۶. منظور از شرکت ایرانی و شرکت خارجی براساس قوانین ایران چیست؟

شرکت ایرانی شرکتی است که طبق قانون تجارت نیز شرکتی است که در خارج از ایران تشکیل و به ثبت رسیده باشد. در ایران تشکیل و به ثبت برسد حتی اگر سهام یا سهم الشرکه این شرکتها صد درصد به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی تعلق داشته باشد. شرکت خارجی

۱۷. آیا ایجاد پایگاه قانونی بصورت شعبه و نمایندگی شرکت‌های خارجی در ایران امکانپذیر است؟

بلی. هر شرکت خارجی برای توسعه امور تجاری خود و انجام تکالیف قراردادی و فعالیتهای بازاریابی و غیره میتواند با ثبت شعبه و یا نمایندگی شرکت مادر مبادرت به ایجاد یک پایگاه قانونی در ایران نماید. جهت تأسیس شعبه یا نمایندگی مقرر خاصی وجود دارد و متقاضیان باید مستقیماً به اداره کل ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی مراجعه نمایند.

۱۸. آیا تأسیس شعبه و نمایندگی بعنوان سرمایه گذاری خارجی تلقی می شود؟

تأسیس شعبه و یا نمایندگی، سرمایه گذاری خارجی تلقی نمی گردد. سرمایه گذاری خارجی می تواند از طریق تشکیل یک شرکت ایرانی جدید، مشارکت در یک شرکت ایرانی موجود و یا حصول تفاهمات قراردادی با یک بنگاه سرمایه پذیر ایرانی صورت پذیرد .

۱۹. شهرکهای صنعتی چه ویژگی هایی دارند و چه تسهیلاتی در آنها فراهم است؟

شهرکهای صنعتی شهرک های پیش ساخته ای هستند که توسط شرکت شهرکهای صنعتی ایران وابسته به وزارت صنایع و معادن در قطبهای صنعتی سراسر کشور ایجاد شده و آماده استفاده برای سرمایه گذاران می باشند. لازم به ذکر است که در برخی از این شهرکها، کارخانه ها و کارگاههای صنعتی ساخته شده آماده واگذاری است. نکته مهم در این شهرکها، در اختیار بودن خدمات زیربنایی از قبیل آب، برق، گاز و تلفن و دسترسی به شبکه های عمده حمل و نقل کشور می باشد.

فصل دوم

قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی

۲۰. قانون حمایت کننده از سرمایه گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران کدام است؟

قانون حمایت کننده از سرمایه گذاری خارجی در ایران، "قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی" مصوب سال ۱۳۸۱ شمسی (۲۰۰۲ میلادی) می باشد که در این مجموعه از آن با عنوان "قانون سرمایه گذاری خارجی" یاد می شود. دامنه شمول این قانون به سراسر قلمرو جمهوری اسلامی ایران تسری دارد و کلیه سرمایه گذاران خارجی می توانند براساس این قانون در کشور سرمایه گذاری نموده و از مزایای آن برخوردار شوند.

۲۱. نقش مقررات سرمایه گذاری در مناطق آزاد چیست؟

هرچند سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی تابع مقررات سرمایه گذاری در آن مناطق می باشد اما این امکان نیز فراهم است که سرمایه گذاران خارجی براساس قانون سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزاد سرمایه گذاری نموده و از پوشش حمایتی قانون یاد شده برخوردار شوند.

۲۲. منظور از حمایت در قانون سرمایه گذاری خارجی چیست؟

منظور از حمایت، برخورداری از حقوق و مزایای خاصی است که بموجب قانون سرمایه گذاری خارجی به سرمایه گذار تعلق می گیرد. به عبارت دیگر سرمایه گذاریهایی که از طریق این قانون انجام نشوند، از چنین حقوقی برخوردار نخواهند بود.

۲۳. این حقوق و مزایا کدامند؟

بارزترین حقوقی که براساس قانون مذکور به سرمایه گذار خارجی تعلق می گیرد، شامل موارد ذیل می باشد:

• انتقال سود و سرمایه و منافع آن به ارز خارجی؛

• دریافت خسارت ناشی از سلب مالکیت و ملی شدن سرمایه خارجی؛

دریافت خسارت ناشی از وضع قوانین یا مصوبات دولت که موجب ممنوعیت یا توقف اجرای قراردادهای مالی سرمایه گذار خارجی گردد؛

برخورداری از رفتار یکسان و برابر نسبت به سرمایه گذاران داخلی.

۲۴. چه تسهیلات و مزایای دیگری برای سرمایه گذاران خارجی در نظر گرفته شده است؟

سایر تسهیلات و مزایای مندرج در قانون سرمایه گذاری خارجی و آئین نامه اجرایی آن بقرار زیر می باشد:

تبدیل و انتقال وجوه ناشی از قراردادهای مختلف سرمایه گذاری و انتقال تکنولوژی به ارز خارجی؛

تبدیل و انتقال اصل و سود تسهیلات مالی مربوط به سرمایه گذاریهای خارجی؛

ارجاع اختلافات سرمایه گذاری به محاکم داوری بین المللی؛

استفاده از کارشناسان خارجی در امور مربوط به پروژه های سرمایه گذاری؛

انجام صادرات بدون سپردن تعهد برای برگشت ارز حاصله به کشور؛

نگهداری ارز حاصل از صادرات در خارج از کشور؛

دسترسی مستقیم و امکان برداشت ارز حاصل از صادرات از حسابهای امنی بانکی در خارج از کشور؛

عدم شمول ضوابط قیمت گذاری، توزیع، عدم ساخت و الزامات ساخت داخل .

۲۵. در مجوز سرمایه گذاری چه موضوعاتی عنوان می گردد؟

در مجوز سرمایه گذاری زمینه مورد سرمایه گذاری، شرکای ایرانی و خارجی، نوع و نحوه سرمایه گذاری، درصد مشارکت و میزان سرمایه گذاری خارجی، چگونگی انتقال سود و منافع حاصله و سایر شرایط مربوط به طرح مورد سرمایه گذاری ذکر میگردد .

۲۶. چه اشخاصی میتوانند در جمهوری اسلامی ایران سرمایه گذاری نمایند؟

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی، شرکتها، موسسات و سازمانهای بین المللی، همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی میتوانند طبق مقررات قانون سرمایه گذاری خارجی مبادرت به سرمایه گذاری در کشور نمایند.

۲۷. سرمایه گذاری ایرانیان چگونه میتواند مشمول قانون سرمایه گذاری خارجی قرار گیرد؟

سرمایه گذاری ایرانیان در صورتی می تواند مشمول قانون سرمایه گذاری خارجی قرار گیرد که سرمایه ایشان منشاء خارجی داشته و سرمایه گذار نیز مستنداتی که موید فعالیتهای اقتصادی و تجاری وی در خارج از کشور باشد را ارائه نماید.

۲۸. آیا مجوز سرمایه گذاری دارای مدت اعتبار مشخصی است؟

بلی. چنانچه سرمایه گذار خارجی پس از صدور مجوز در مدت مشخصی که به اقتضای طرح مورد سرمایه گذاری و به تشخیص هیات سرمایه گذار خارجی تعیین می گردد، اقدام به ورود بخش مناسبی از سرمایه به کشور ننماید، مجوز سرمایه گذاری وی باطل شده تلقی میگردد.

۲۹. تمدید مهلت اعتبار مجوز سرمایه گذاری چگونه قابل انجام است؟

سرمایه گذار خارجی می تواند قبل از پایان مهلت اعتبار مجوز، با ارائه دلایل قانع کننده درخواست تمدید مدت اعتبار نماید. هیات سرمایه گذاری نیز درخواست تمدید را بررسی و در صورت موافقت، مهلت مجددی را برای ورود سرمایه تعیین می نماید.

۳۰. آیا شرکتهای دولتی خارجی نیز می توانند براساس قانون سرمایه گذاری خارجی اقدام به سرمایه گذاری در ایران بنمایند؟

بلی. شرکتهای دولتی خارجی میتوانند در چارچوب قانون سرمایه گذاری خارجی منتهی رفتار قانون نسبت به اینگونه سرمایه گذاریها همانند سرمایه گذاریهای بخش خصوصی خواهد بود. اقدام به سرمایه گذاری در ایران نموده و از مزایای قانون یاد شده برخوردار شوند

۳۱. زمینه‌های مجاز برای سرمایه‌گذاری خارجی در ایران بر اساس قانون سرمایه‌گذاری خارجی کدام است؟

زمینه‌های مجاز سرمایه‌گذاری خارجی در ایران بسیار متنوع می‌باشد و کلیه فعالیت‌های صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدماتی که به عمران و آبادی و فعالیت‌های تولیدی منجر شود را شامل می‌گردد.

۳۲. آیا انجام فعالیت‌های صرفاً تجاری می‌تواند سرمایه‌گذاری خارجی محسوب شود؟

انجام فعالیت‌های صرفاً تجاری، سرمایه‌گذاری خارجی محسوب نمی‌شود، لکن فعالیت‌های تجاری که مکمل فعالیت‌های تولیدی در طرح‌های مصوب باشد، می‌تواند بعنوان سرمایه‌گذاری خارجی به حساب آید.

۳۳. آیا سرمایه‌گذاری خارجی در بخش خدمات تحت پوشش قرار می‌گیرد؟

سرمایه‌گذاری خارجی در امور خدماتی از جمله گردشگری می‌تواند تحت پوشش قانون سرمایه‌گذاری خارجی قرار گرفته و از مزایای آن برخوردار شود.

۳۴. آیا سرمایه‌گذاری‌های خارجی بطور خودبخود از حمایت‌های قانون برخوردار می‌شوند؟

خیر. برقراری حمایت‌های قانون نسبت به سرمایه‌گذاری‌های خارجی مستلزم اخذ مجوز سرمایه‌گذاری می‌باشد.

۳۵. سرمایه‌گذاری خارجی که قبلاً انجام شده ولی از پوشش حمایتی قانون برخوردار نبوده است، چگونه و در چه شرایطی می‌تواند از پوشش قانون برخوردار شود؟

سرمایه‌گذاری‌هایی که در گذشته انجام شده و تحت پوشش قانون نبوده‌اند می‌توانند در هر زمان پس از طی مراحل پذیرش مشروط به ایجاد ارزش افزوده جدید تحت پوشش قانون قرار گیرند.

۳۶. آیا امکان سرمایه‌گذاری خارجی در واحدهای موجود وجود دارد؟ چگونه؟

از نظر مقررات قانون سرمایه‌گذاری خارجی تفاوتی میان سرمایه‌گذاری جدید و سرمایه‌گذاری در یک واحد اقتصادی موجود وجود ندارد و کلیه سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند در هر زمان مبادرت به سرمایه‌گذاری در یک

طرح جدید و یا بنگاه اقتصادی موجود نمایند. با این توضیح که پذیرش سرمایه گذاری در واحدهای موجود منوط به ایجاد ارزش افزوده جدید در نتیجه افزایش سرمایه گذاری، ارتقاء مدیریت، توسعه صادرات و بهبود سطح فن آوری در همان واحد گردد.

۳۷. سرمایه گذاری خارجی در بنگاههای اقتصادی موجود چگونه قابل پذیرش است؟

از نظر مقررات پذیرش، اینگونه سرمایه گذاریها نیز در هر زمان پس از طی مراحل پذیرش و اخذ مجوز سرمایه گذاری مشروط به ایجاد ارزش افزوده جدید می توانند تحت پوشش قانون قرار گرفته و از مزایای قانون بهره مند شوند.

۳۸. اگر سرمایه گذار خارجی تمایل داشته باشد که در یک شرکت موجود سرمایه گذاری نموده و بخشی از سهام آنرا اختیار بگیرد، برای افزایش سرمایه گذاری چه راهکارهایی وجود دارد؟

برای این امر دو راهکار وجود دارد:

الف. خرید بخشی از سهام موجود به قیمت توافقی؛

ب. مشارکت در افزایش سرمایه از طریق پذیره نویسی سهام جدید با استفاده از حق تقدم سهامداران موجود.

۳۹. قراردادهای ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT) در چه قالب حقوقی قابل اجرا هستند؟

قراردادهای ساخت بهره برداری و واگذاری (BOT) و امثال آن نظیر BOOT و BOO و ... می توانند از طریق ثبت شعبه سرمایه گذار خارجی در ایران و یا تشکیل یک شرکت ایرانی (شرکت پروژه) تحقق یابد.

۴۰. منظور از حقوق مالکانه چیست ؟

منظور از حقوق مالکانه ناشی از مالکیت بر مال و دارائی و یا حقوق اکتسابی ناشی از قرارداد می باشد که در قانون سرمایه گذاری خارجی به رسمیت شناخته شده و حسب مورد به حقوق مالکیت، بهره برداری، انتفاع و ... تسری می یابد.

۴۱. منظور از واگذاری حقوق مالکانه در طرحهای BOT چیست؟

منظور از واگذاری حقوق مالکانه حقوق اکتسابی ناشی از قرارداد مربوطه می باشد که میتواند به طرف ایرانی قرارداد واگذار شود.

۴۲. آیا داشتن حساب بانکی در خارج از ایران برای سرمایه گذاری خارجی صادراتی مجاز است؟

افتتاح حساب بانکی در خارج از ایران برای نگهداری درآمدهای صادراتی سرمایه گذاریهای خارجی مجاز است، و هدف از آن دسترسی مستقیم سرمایه گذار خارجی به ارز حاصل از صادرات برای دریافت سود سهام و سایر پرداختیهایی که باید به وی انجام شود، می باشد.

۴۳. آیا الزامی از حیث برگشت ارز حاصل از صادرات برای شرکتهای مشترک و واحدهای سرمایه پذیر وجود دارد؟

خیر. بطور کلی هیچگونه تعهدی برای برگشت ارز حاصل از صادرات اخذ نمی شود و ارز مربوطه در اختیار صادرکننده است تا به هر نحو که تشخیص می دهد مورد استفاده قرار گیرد .

۴۴. آیا سرمایه گذار خارجی می تواند سرمایه خود را بیمه کند؟ چگونه بیمه ای؟

سرمایه گذار خارجی می تواند سرمایه خود را در مقابل خطرات غیر تجاری (سیاسی) نزد موسسه بیمه سرمایه گذاری کشور متبوع خود بیمه نماید. چنانچه طبق قرارداد بیمه وجهی به سرمایه گذار پرداخت شود، موسسه بیمه گر می تواند در مقام جانشین سرمایه گذار، مطالبه خسارت پرداختی ناشی از حقوقی که اصالتاً " به سرمایه گذار تعلق داشته را بنماید.

۴۵. اختلاف میان سرمایه گذاران داخلی و خارجی و یا سرمایه گذار خارجی و دولت به کدام مرجع قابل ارجاع است؟

بطور کلی حل و فصل اختلاف مبان سرمایه گذاران ایرانی و خارجی و ارجاع آن به محاکم داخلی و خارجی یا مراجع داوری بین المللی تابع توافق صورت گرفته میان سرمایه گذاران می باشد. لکن در مواردیکه طرف دعوی شرکت یا بخش دولتی ایرانی باشد ارجاع اختلاف به محکمه خارجی یا داوری بین المللی منوط به رعایت تشریفات قانونی مربوطه

توسط طرف دولتی ایرانی می باشد. بر همین اساس، اصل ارجاع اختلاف به محاکم و داوری بین المللی مبتنی بر توافق قبلی بین دولت ایران و دولت متبوع سرمایه گذار خارجی، در قراردادهای دوجانبه امری پذیرفته شده است.

۴۶. اختلافات سرمایه گذاری چگونه قابل حل و فصل است؟

اختلافات سرمایه گذاری به ۳ گروه قابل تفکیک است و برای حل و فصل هریک راهکار خاصی وجود دارد:

الف. حل و فصل اختلاف بین سرمایه گذاران داخلی و خارجی: نحوه حل و فصل اختلاف بین سرمایه گذاران داخلی و خارجی بستگی به توافق طرفین سرمایه گذاری دارد که ممکن است ابتدائاً از طریق مذاکره و توافق دوستانه انجام گیرد و در صورت عدم حصول تفاهم به دادگاههای داخلی، دادگاههای خارجی و یا مراجع داوری بین المللی و یا داوری موردی ارجاع گردد. هیچ منع قانونی برای انتخاب هر یک از روشهای پیش گفته وجود ندارد.

ب. حل و فصل اختلاف بین سرمایه گذار خارجی و دولت: بر اساس ماده ۱۹ قانون سرمایه گذاری خارجیت از طریق مذاکره حل و فصل نگردد سرمایه گذار با دو راه روبروست: ، چنانچه اختلاف بین سرمایه گذار و دو

اختلاف را در دادگاههای داخلی مورد رسیدگی و پیگیری قرار دهد و یا؛

در چارچوب موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری با دولت متبوع سرمایه گذار خارجی، اختلاف را به مراجع داوری که در موافقتنامه پیش بینی شده است ارجاع دهد.

ج. حل و فصل اختلاف بین دولت ایران و دولت سرمایه گذار خارجی: این نوع اختلافات معمولاً به اختلافات بین سرمایه گذاران ارتباطی ندارد و بیشتر به تعهدات منتسب به دولتها و اجرا و تفسیر قراردادها می پردازد. حل و فصل اینگونه اختلافات نیز در موافقتنامه های دو جانبه و چند جانبه سرمایه گذاری پیش بینی می شود.

۴۷. آیا اصولاً تملک زمین در ایران توسط خارجیان امکان پذیر است؟

بلی در چارچوب قانون و آئین نامه استملاک اتباع خارجی مالکیت زمین در حدود مصارف شخصی توسط اشخاص حقیقی خارجی امکان پذیر است. احراز مالکیت منوط به اخذ مجوز خاص از وزارت امور خارجه می باشد.

۴۸. آیا تملک زمین برای امور صنعتی و کشاورزی توسط اتباع خارجی مجاز است؟

خیر. تملک زمین برای مصارف صنعتی و کشاورزی که بیش از نیازهای شخصی تلقی می‌گردد مجاز نیست.

۴۹. پس نحوه تملک زمین در طرح سرمایه‌گذاری خارجی چگونه است؟

همانطور که در پاسخ سؤال قبلی ذکر شد تملک زمین به نام تبعه خارجی امکان پذیر نمی‌باشد لکن چنانچه طرح سرمایه‌گذاری خارجی منجر به تشکیل شرکت ایرانی گردد، تملک زمین به نام شرکت که هویتی ایرانی دارد، مجاز خواهد بود.

۵۰. منظور از شرکت ایرانی چیست؟

منظور از شرکت ایرانی شرکتی است که صرفنظر از تابعیت شرکاء یا سهامداران آن، طبق قانون تجارت ایران تشکیل شده و به ثبت رسیده باشد.

فصل سوم

نظام پذیرش

۵۱. متولی پذیرش و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران چه سازمانی است؟

سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران بعنوان تنها نهاد مرکزی دولتی است که متولی پذیرش و برقراری حمایت نسبت به سرمایه‌های خارجی می‌باشد. مجوز سرمایه‌گذاری خارجی نیز در چارچوب قانون سرمایه‌گذاری خارجی توسط این سازمان صادر می‌شود.

۵۲. آیا اخذ مجوز سرمایه‌گذاری برای کلیه سرمایه‌گذاریهای خارجی الزامی است؟

بلی. اخذ مجوز برای سرمایه‌گذاریهای خارجی که بر اساس قانون سرمایه‌گذاری خارجی انجام می‌شوند، الزامی است. مجوز اینگونه سرمایه‌گذاریها با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر میشود.

۵۳. آیا منظور این است که هر مورد سرمایه‌گذاری تحت قانون سرمایه‌گذاری خارجی به مجوز خاص نیاز دارد؟

بلی هر مورد سرمایه‌گذاری خارجی تحت این قانون نیاز به مجوز خاص (مستقل) دارد.

۵۴. مراحل صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی کدام است؟ چه مدارکی برای صدور این مجوز لازم است؟

مراحل صدور مجوز سرمایه‌گذاری بسیار کوتاه و ساده می‌باشد. با درخواست رسمی سرمایه‌گذار خارجی خطاب به سازمان سرمایه‌گذاری، موضوع ظرف ۱۵ روز کاری به هیات سرمایه‌گذاری خارجی گزارشو پس از آن مجوز سرمایه‌گذاری صادر میگردد. مدارک لازم عبارتند از فرم درخواست سرمایه‌گذاری به همراه سایر مدارک مندرج در فرم یادشده.

۵۵. سازمان سرمایه‌گذاری چه خدماتی به سرمایه‌گذاران خارجی ارائه می‌دهد؟

سازمان در همه مسائلی که سرمایه‌گذار خارجی با آن مواجه است می‌تواند مورد مشاوره قرارگیرد. در این ارتباط سرمایه‌گذار از طریق مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی مستقر در سازمان همواره با سازمان تماس مستقیم دارد که این امر موجبات صرفه جویی در وقت و هزینه‌ها را بدنبال خواهد داشت.

۵۶. منظور از مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی چیست؟

مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی بعنوان کانون مراجعات سرمایه‌گذاران خارجی در محل سازمان تشکیل شده است. در این مرکز نمایندگان دستگاههای اجرایی که مرتبط با امور سرمایه‌گذاری هستند، استقرار یافته و پاسخگوی کلیه سئوالات و پیگیری امور اجرایی مربوط به سرمایه‌گذاریهای خارجی در حوزه مسئولیتهای خود می‌باشند.

۱۵۷. آیا سازمان علاوه بر خدمات مشاوره ای به سرمایه گذاران خارجی خدمات دیگری نیز ارائه می دهد؟

سازمان علاوه بر خدمات مشاوره ای، خدمات زیر را نیز به سرمایه گذاران ارائه می کند:

• اطلاع رسانی در خصوص کلیه قوانین ومقررات ناظر و مربوط به سرمایه گذاری خارجی؛

• معرفی فرصتهای سرمایه گذاری خارجی در کشور به سرمایه گذاران خارجی بالقوه ؛

• هماهنگی و انجام استعلامات لازم با سازمان های مختلف در مورد پیشنهادات سرمایه گذاری؛

• پیدا کردن شرکاء و طرفهای مناسب اعم از داخلی و خارجی؛

• انجام امور جاری و تلاش در جهت حل و فصل اختلافات سرمایه گذاران؛

• برنامه ریزی و تدارک لازم برای انجام ملاقات ها و برگزاری جلسات با سازمانهای مختلف.

فصل چهارم

سرمایه خارجی

۱۵۸. اشکال سرمایه خارجی چیست؟

اشکال سرمایه خارجی طبق قانون سرمایه گذاری خارجی بسیار متنوع بوده و علاوه بر سرمایه نقدی کلیه اشکال غیرنقدی اعم از ماشین آلات، تجهیزات، قطعات، مواد اولیه، دانش فنی وخدمات تخصصی را نیز شامل می گردد (برای اطلاع بیشتر به ماده "۲" آئین نامه اجرایی قانون تشویق حمایت سرمایه گذاری خارجی مراجعه شود).

۱۵۹. آیا همه نوع ارز خارجی برای ورود سرمایه نقدی قابل قبول است؟

فقط ارزهایی به عنوان سرمایه نقدی قابل ثبت می باشند که از نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بعنوان ارز قابل قبول تلقی شوند.

۶۰. سرمایه نقدی چگونه به کشور وارد می شود؟

سرمایه نقدی خارجی باید از طریق سیستم بانکی و یا مجاری رسمی مورد تأیید بانک مرکزی به کشور وارد شود. بدیهی است که ارزهای وارده نیز باید جزو ارزهای قابل قبول بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد.

۶۱. آیا ارز نقدی وارده به کشور می بایست به ریال تسعیر گردد؟

آن بخش از ارز نقدی وارده که به تشخیص سرمایه گذار لازمست به ریال تبدیل شود از طریق سیستم بانکی توسط بانک دریافت کننده به نرخ روز بانک خریداری شده و معادل ریالی ارز وارده به حساب شرکت مشترک یا بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر واریز می گردد.

۶۲. آیا سرمایه گذار خارجی می تواند ارز نقدی وارده را به ریال تسعیر ننموده و از آن برای پرداخت بهای سفارشات خارجی مربوط به طرح سرمایه گذاری استفاده نماید؟

ارز نقدی همانطوریکه می تواند به ریال تبدیل شود، می تواند بصورت ارز در حساب ارزی شرکت مشترک یا بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر سپرده شده و با نظارت سازمان سرمایه گذاری برای پرداخت بهای سفارشات خارجی و یا سایر هزینه های ضروری طرح مورد نظر عیناً مورد استفاده قرار گیرد. نگهداری سرمایه بصورت ارز نه تنها سرمایه گذار را از نوسانات نرخ ارز مصون نگهداشته بلکه به وی این امکان را می دهد تا در زمان مناسب و به تشخیص خود از آن استفاده نماید.

۶۳. تسعیر ارزهای وارده با چه نرخی انجام می شود؟

نرخ محاسبه برای آورده نقدی سرمایه گذاران خارجی نرخ رایج در شبکه پولی رسمی کشور و یا نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی می باشد.

۶۴. آیا برای تقویم سرمایه خارجی ارزیابی آن لازمست؟

بلی. تقویم ارزش سرمایه خارجی اعم از اینکه بصورت سرمایه نقدی یا غیرنقدی باشد ضروریست. در مورد سرمایه نقدی و غیرنقدی نرخ تبدیل بانک در روز ورود مبنای ارزیابی قرار می گیرد.

۵۶. ورود ماشین آلات، تجهیزات، قطعات و مواد اولیه (سرمایه غیرنقدی) مستلزم طی چه تشریفات است؟

اصولاً ورود سرمایه غیرنقدی مربوط به سرمایه گذاریهای خارجی تابع تشریفات ورود کالای تجاری نیست و صرفاً به پیشنهاد سازمان سرمایه گذاری اقلام غیرنقدی از هر قبیل براساس فهرستی که قبلاً به تصویب رسیده و در وزارت بازرگانی ثبت سفارش آماری شده است، مستقیماً قابل ورود به کشور می باشد.

۵۶. آیا این بدان معناست که ورود سرمایه غیرنقدی نیاز به اخذ گواهی عدم ساخت، تخصیص ارز و گشایش اعتبار اسنادی ندارد؟

همینطور است. برای ورود سرمایه غیرنقدی نیازی به اخذ گواهی عدم ساخت، تخصیص ارز، گشایش اعتبار اسنادی و اموری از این قبیل نمی باشد.

۵۷. آیا ورود سرمایه های غیر نقدی خارجی مستلزم پرداخت هزینه های خاصی است؟

سرمایه غیر نقدی خارجی به استثنای ماشین آلات خط تولید در طرحهای صنعتی و معدنی، همانند سایر کالاهای وارداتی مشمول پرداخت حقوق ورودی می باشند.

۵۸. در مورد ورود دانش فنی چه ضوابطی باید رعایت شود؟

دانش فنی و خدمات تخصصی بعنوان اشکال قابل قبول سرمایه خارجی به رسمیت شناخته شده و پس از ارزیابی به عنوان سرمایه غیر نقدی خارجی به ثبت خواهند رسید. البته قبل از مرحله ورود دانش فنی، نظر وزارتخانه ذیربط نیز کسب می گردد.

۵۹. آیا پرداخت حق لیسانس یا رویالتی مجاز است؟

بله. در حالتی که دانش فنی قرار نیست بعنوان سرمایه خارجی به احتساب گرفته شود وجوه مربوطه و یا رویالتی مصوب، قابل پرداخت به عرضه کننده تکنولوژی می باشد.

۷۰. ضابطه قابل قبول برای پرداخت حق لیسانس یا رویالتی به طرفهای خارجی چیست؟

در هر شیوه پرداخت، ارزش مواد اولیه وارداتی از خارج باید در محاسبه رویالتی و حق لیسانس دخالت داده شده و خالص مبلغ پس از کسر ارزش مواد وارداتی، به لیسانس دهنده قابل پرداخت می باشد. بعبارت دیگر براساس سیاست جاری، پرداخت رویالتی و حق لیسانس بر مبنای ارزش افزوده داخلی محاسبه میگردد.

۷۱. آیا امکان ثبت حق اختراع و علائم تجاری در ایران وجود دارد؟

حقوق مالکیت صنعتی و معنوی اعم از حق اختراع، حق علائم و اسامی تجاری و غیره براساس قانون ثبت علائم و اختراعات کشور قابل ثبت و حمایت قانونی می باشد.

۷۲. آیا ارائه فهرست سرمایه های غیرنقدی قبل از اقدام به ورود ضروری است؟

بله. سرمایه گذار خارجی قبل از اقدام به ورود سرمایه باید صورت تفصیلی سرمایه های غیرنقدی که می خواهد به کشور وارد نماید شامل مشخصات فنی، نام سازنده، سال ساخت و قیمت به همراه کاتالوگهای مربوطه را به سازمان سرمایه گذاری تسلیم نماید. پس از آنکه فهرست به تأیید رسید سرمایه غیرنقدی به تشخیص سرمایه گذار در یک یا چند محموله و بدون هیچگونه تشریفات خاصی قابل ورود به کشور می باشد.

۷۳. آیا ورود دانش فنی نیاز به بررسی قبلی دارد؟

قراردادهای دانش فنی و خدمات تخصصی اعم از اینکه به صورت سرمایه به کشور وارد شود یا اینکه در نظر باشد پرداختهایی از بابت آنها صورت پذیرد، می بایستی به همراه درخواست سرمایه گذاری خارجی به سازمان سرمایه گذاری تسلیم گردد. سازمان سرمایه گذاری با وزارتخانه ذیربط در مورد ضرورت اخذ دانش فنی و بهای آن مشورتهای لازم را انجام خواهد داد.

فصل پنجم

انتقالات ارزی

۷۴. منظور از انتقالات ارزی چیست؟

منظور از انتقالات ارزی، انتقال کلیه وجوه اعم از وجوه ناشی از عملکرد سرمایه‌گذاری خارجی و یا سایر وجوهی است که انتقال آن بصورت ارز صورت می‌گیرد. این انتقالات بطور مشخص در دوطبقه بندی قرار می‌گیرند:

الف. انتقالات سرمایه‌ای شامل سود سهام یا سود سرمایه، اصل سرمایه، عایدات سرمایه‌ای، و مبالغ مربوط به جبران خسارت ناشی از سلب مالکیت و مصادره سرمایه خارجی؛

ب. سایر انتقالات ارزی شامل کلیه انتقالات ارزی ناشی از قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمکهای فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری و قراردادهای مشابه.

۷۵. آیا محدودیتی به لحاظ میزان وجوه قابل انتقال اعمال می‌شود؟

خیر به لحاظ قانونی هیچ نوع محدودیتی از نظر مبلغ قابل انتقال و میزان انتقال در هر سال وجود ندارد.

۷۶. تامین ارز مربوط به انتقالات ارزی چگونه صورت می‌گیرد؟

تامین ارز برای انتقالات ارزی سرمایه‌گذاریها از طریق خرید ارز از نظام بانکی و حسب مورد از محل ارز حاصل از صادرات یا ارائه خدمات سرمایه‌گذاریها قابل تامین است. در هر حال نحوه تامین ارز برای انتقالات ارزی در مجوز سرمایه‌گذاری قید می‌گردد.

۷۷. انتقالات مربوط به سرمایه‌گذار خارجی مستلزم طی چه تشریفات است؟

اصولاً "هر گونه انتقال ارز اعم از انتقالات سرمایه‌ای و غیر آن، با درخواست رسمی سرمایه‌گذار خارجی و یا شرکت مشترک/ بنگاه سرمایه‌پذیر از طرف سرمایه‌گذار خارجی صورت می‌پذیرد و کلیه انتقالات پس از کسر کسورات قانونی در وجه سرمایه‌گذار خارجی قابل پرداخت است.

۷۸. چنانچه بر اساس مقررات خاص یا تصمیم دولت اجازه صدور محصولات طرح مورد سرمایه‌گذاری داده نشود چگونه ارز مربوط به انتقال سود و سرمایه تامین می‌گردد؟

در موارد استثنائی که اجازه صدور داده نشود سرمایه‌گذار خارجی می‌تواند کالای تولیدی خود را در بازار داخلی به فروش رسانده و ارز مربوطه را از نظام بانکی خریداری نموده و انتقال دهد. بدیهی است سرمایه‌گذار در صورتی که تمایل داشته باشد می‌تواند مبادرت به صدور سایر کالاهای مجاز نیز بنماید.

فصل ششم

مسائل مالیاتی و گمرکی

۷۹. نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی در ایران چه میزان است؟

نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی در ایران معادل ۲۵ درصد درآمد مشمول مالیات می‌باشد (ماده ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۰. آیا نرخ مالیات برای همه نوع شرکت اعم از شرکتهای ایرانی و شرکتهای خارجی بطور یکسان اعمال میگردد؟

نرخ مالیات برای همه نوع شرکت اعم از شرکتهای ایرانی و خارجی (شعب و نمایندگیها) ۲۵ درصد است که بطور یکسان اعمال میگردد.

۸۱. آیا شعب و نمایندگیهای شرکتهای خارجی که صرفاً به عملیات بازاریابی و اطلاع رسانی برای شرکتهای مادر در خارج می‌پردازند نیز مشمول پرداخت مالیات بر درآمد می‌باشند؟

خیر. شعب و نمایندگیهای شرکتهای و بانکهای خارجی که بدون داشتن حق انجام معامله، به بازاریابی و جمع‌آوری اطلاعات اقتصادی در ایران برای شرکت مادر اشتغال‌اشه و در ازای مخارج خود از شرکت مادر وجوهی دریافت می‌نمایند، نسبت به این وجوه مشمول مالیات بر درآمد نخواهند بود (تبصره "۲" ماده ۱۰۷ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۲. مالیات بر درآمد مؤسسات کشتیرانی و هواپیمائی خارجی در ایران چگونه محاسبه می شود؟

مالیات مؤسسات کشتیرانی و هواپیمایی خارجی از بابت کرایه مسافر و حمل کالا و امثال آن از ایران، بطور مقطوع عبارتست از پنج درصد کلیه وجوهی که از این بابت عاید آنها خواهد شد، اعم از اینکه وجوه مزبور در ایران یا در مقصد یا در بین راه دریافت شود (ماده ۱۱۳ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۳. آیا درآمدهای ناشی از قراردادهای انتقال تکنولوژی از قبیل دانش فنی، خدمات فنی و مهندسی، پرداختهای مربوط به حق لیسانس و رویالتی نیز مشمول مالیات می باشد؟

بلی. درآمد حاصل از واگذاری امتیازات و حقوق مربوطه در اینگونه قراردادها که منبع درآمدی برای اشخاص خارجی تلقی می گردد به ماخذ ۲۰ تا ۴۰ درصد مجموع وجوهی که ظرف یکسال مالیاتی عاید این اشخاص شده، مشمول مالیاتیه نرخ ۲۵ درصد می باشد (تبصره "۲" ماده ۱۰۵ و بند "ب" ماده ۱۰۷ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۴. نحوه اخذ مالیات از قراردادهای پیمانکاری چگونه است؟

درآمد مشمول مالیات عملیات پیمانکاری اشخاص خارجی در ایران، نسبت به عملیات هر نوع کار ساختمانی، تاسیسات فنی و تاسیساتی شامل تهیه و نصب موارد مذکور یا حمل و نقل، تهیه طرح ساختمانهای و تاسیسات، نقشه کشی، نقشه برداری، نظارت و محاسبه فنی و ارائه تعلیمات و کمکهای فنی، انتقال دانش فنی و سایر خدمات در تمام موارد به ماخذ ۱۲٪ کل دریافتی سالانه آنها خواهد بود (بند "الف" ماده ۱۰۷ قانون مالیاتهای مستقیم). در مورد عملیات پیمانکاری که کارفرما وزارتخانه، موسسات و یا شرکتهای دولتی یا شهرداریها باشند، آن قسمت از مبلغ قرارداد که از طریق خرید داخلی یا خارجی به مصرف خرید لوازم و تجهیزات میرسد مشروط به آنکه در قرارداد یا اصلاحات و الحاقات بعدی آن مبلغ لوازم و تجهیزات بطور جدا از سایر اقلام قرارداد درج شده باشد، از پرداخت مالیات بر درآمد معاف خواهد بود (تبصره "۲" ماده ۱۰۷ قانون مالیاتهای مستقیم) البته به موجب تبصره ۵ ماده ۱۰۷ همین قانون درآمد مشمول مالیات فعالیتهای موضوع بند "الف" ماده ۱۰۷ که قرارداد پیمانکاری آنها از ابتدای سال ۱۳۸۲ به بعد منعقد میگردد طبق مقررات ماده ۱۰۶ یعنی از روی دفاتر قانونی تشخیص میگردد.

۸۵. نحوه محاسبه درآمد مشمول مالیات و نرخ قابل اعمال در طرحهایی که به روش "ساخت، بهره برداری و واگذاری" (BOT) انجام می شوند، چگونه است؟

محاسبه درآمد سرمایه گذاران خارجی که از طریق انعقاد قراردادهای "ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT)" مبادرت به سرمایه گذاری در ایران می نمایند از طریق رسیدگی به دفاتر قانونی آنها انجام می گیرد و پس از کسر هزینه های قابل قبول، نرخ ثابت ۲۵ درصد اعمال میگردد (ماده ۱۰۶ و ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۶. نحوه محاسبه مالیات حقوق کارشناسان خارجی چگونه است؟

نرخ مالیات بر درآمد حقوق اشخاص حقوق بیگرا اعم از ایرانی و خارجی یکسان می باشد.

۸۷. مالیات نقل و انتقال سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار چه میزان است؟

از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکتهای در بورس مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد ارزش فروش سهام یا حق تقدم سهام وصول میگردد (تبصره "۱" ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۸. مالیات نقل و انتقال سهام سایر شرکتهای چه میزان است؟

از هر نقل و انتقال سهام و سهم الشرکه و حق تقدم سهام و سهم الشرکه، مالیات مقطوعی به میزان ۴ درصد ارزش اسمی آنها وصول میگردد (تبصره "۲" ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم).

۸۹. حقوق ورودی کالا چیست؟

به مجموع حقوق گمرکی و سود بازرگانی حقوق ورودی اطلاق می شود. حقوق گمرکی معادل ۴ درصد ارزش گمرکی کالاها تعیین می شود. سود بازرگانی توسط هیات وزیران تعیین و در مقررات صادرات و واردات هر سال درج می گردد.

فصل هفتم

تسهیلات و معافیت‌های مالیاتی و گمرکی

الف. تسهیلات و معافیت‌های مالیاتی

90. منظور از معافیت مالیاتی چیست و چه مواردی را شامل می‌شود؟

منظور از معافیت مالیاتی، معافیت از پرداخت مالیات بر درآمد حاصل از فعالیت‌های صنعتی، معدنی و تولیدی می‌باشد. در ایران شرکتها مکلفند مالیات سود سهام را که به عنوان مالیات اشخاص حقیقی نیز تلقی می‌گردد، در منبع کسر و به حوزه مالیاتی مربوطه پرداخت نمایند (ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم).

۹۱. معافیت‌های مالیاتی کدام است و در چه شرایطی تعلق می‌گیرد؟

معافیت مالیاتی بخش صنعت، معدن و تولید:

-درآمد مشمول مالیات ابرازی حاصل از فعالیتهای تولیدی و معدنی در بخش‌های تعاونی و خصوصی از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج به میزان ۸۰ درصد و به مدت چهار سال از پرداخت مالیات معاف می‌باشد (ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم).

-آن قسمت از سود ابرازی شرکت‌های تعاونی و خصوصی که برای بازسازی، توسعه، نوسازی و یا تکمیل واحدهای صنعتی و معدنی موجود و یا ایجاد واحدهای صنعتی و معدنی جدید در آن سال مصرف گردد از ۵۰ درصد مالیات متعلقه معاف خواهد بود (ماده ۱۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم).

معافیت مالیاتی بخش کشاورزی:

-درآمد حاصل از کلیه فعالیتهای کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبور عسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری و نوغانداری، احیای مراتع و جنگلها و باغات و اشجار و نخیلات بدون محدودیت زمانی از پرداخت مالیات معاف می‌باشد (ماده ۸۱ قانون مالیاتهای مستقیم).

معافیت مالیاتی بخش گردشگری:

- کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر سال از پرداخت ۵۰ درصد مالیات متعلقه معاف خواهند بود (تبصره "۳" ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم).

۹۲. آیا شرایطی برای برخورداری از معافیت وجود دارد؟

بلی. معافیت مالیاتی برای بخشهای صنعتی و معدنی زمانی میسر است که واحدهای مربوطه خارج از شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران و ۵۰ کیلومتری اصفهان و ۳۰ کیلومتری مراکز استانها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت استقرار داشته باشند. شهرکهای صنعتی مستقر در داخل این شعاع ۳۰ از شرط یاد شده مستثنی می‌باشند (تبصره "۲" ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم).

۹۳. آیا استقرار واحدهادر مناطق محروم موجب افزایش میزان ودوره معافیت مالیاتی می‌گردد؟

بلی. ۱۰۰ درصد درآمد مشمول مالیات کلیه واحدهایی که در مناطق محروم مستقر می‌باشند به مدت ۱۰ سال از معافیت مالیاتی برخوردار است (ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم).

۹۴. آیا از حیث بخشودگی مالیاتی تفاوتی بین واحدهای مستقر در مناطق ویژه اقتصادی با سایر مناطق سرزمین اصلی وجود دارد؟

از حیث بخشودگی مالیاتی هیچ تفاوتی میان سرزمین اصلی و مناطق ویژه اقتصادی وجود ندارد. در واقع، رفتار مالیاتی در مناطق ویژه و سرزمین اصلی یکسان است.

۹۵. آیا درآمد حاصل از صادرات نیز از معافیت مالیاتی برخوردار است؟

بلی. ۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده صنعتی و کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیل آن و ۵۰ درصد درآمد حاصل از صادرات سایر کالاهای غیر نفتی از پرداخت مالیات معاف است (ماده ۱۴۱ قانون مالیاتهای مستقیم).

۹۶. معافیت مالیاتی ترانزیت کالا به چه صورت است ؟

۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که به صورت ترانزیت به ایران وارد شده یا می شوند و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می شوند از شمول مالیات معاف است (بند "ب" ماده ۱۴۱ قانون مالیاتهای مستقیم).

۹۷. آیا شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار علاوه بر معافیهایی که به واحدهای صنعتی و معدنی، کشاورزی و گردشگری تعلق می گیرد از معافیت یا بخشودگی مالیاتی دیگری نیز برخوردار می باشند؟

کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس که نقل و انتقال سهام آنها از طریق کارگزار بورس انجام می گیرد معادل ۱۰ درصد از مالیات آنها بخشوده می شود (ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم).

ب. تسهیلات و معافیت های گمرکی

۹۸. آیا امکان ورود مواد اولیه بصورت ترانزیت و بعد صدور آن بصورت کالای ساخته شده با برخورداری از معافیت گمرکی وجود دارد؟

بلی. به موادی که بصورت ترانزیت و به قصد تولید وارد می شود معافیت گمرکی تعلق می گیرد. چنانچه به هر دلیلی این عوارض در ابتدا دریافت شده باشد، وجه دریافتی پس از صدور کالای تولیدی قابل استرداد می باشد.

۹۹. ماشین آلات و تجهیزات دست دوم وارده به کشور در گمرک به چه قیمتی ارزیابی می شود ؟

کلیه کالاهایی که به کشور وارد می شود به قیمت نو در گمرک ارزیابی می گردد و فقط ماشین آلات و تجهیزات دست دومی که برای استفاده در خط تولید و بر اساس قانون سرمایه گذاری خارجی به کشور ورد می شود به قیمت واقعی آن (قیمت دست دوم) ارزیابی می گردد.

فصل هشتم

تسهیلات ورود و اقامت

۱۰۰. سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران چه تسهیلاتی را در ارتباط با روادید ورود سرمایه‌گذاران و کارشناسان خارجی ارائه می‌دهد؟

سازمان سرمایه‌گذاری با معرفی سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی و بستگان درجه یک آنها به وزارت امور خارجه، امور مربوط به صدور روادید، اعم از روادید یک بار ورود و یا مکرر سه ساله با حق ورود و اقامت سه ماهه در هر بار را تسهیل می‌نماید. سرمایه‌گذاران خارجی یا شرکتهای مشترک می‌توانند با ارسال فرم مشخصات افراد مورد نظر و ذکر چگونگی نیاز به حضور ایشان در ایران، تقاضای روادید نمایند. لازم به ذکر است که تسهیلات سازمان سرمایه‌گذاری بدان معنا نیست که برای اخذ ویزا لازمست صرفاً از طریق این سازمان اقدام شود، بلکه همگان می‌توانند طبق مقررات جاری مستقیماً" به نمایندگیهای جمهوری اسلامی ایران در خارج مراجعه و درخواست روادید نمایند .

۱۰۱. آیا تسهیلاتی برای اقامت و صدور پروانه کار نیز وجود دارد؟

در صورت ضرورت سازمان سرمایه‌گذاری تسهیلات و کمکهای لازم را در این خصوص به سرمایه‌گذاران خارجی ارائه خواهد داد.

فصل نهم

متفرقه

۱۰۲. در حال حاضر ایران با چه کشورهایی موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف امضاء نموده و کدامیک از آنها لازم الاجرا است؟

تا قبل از انقلاب اسلامی (سال ۱۹۶۴) ایران با دو کشور فرانسه و آلمان موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف امضاء نموده است. از پس از پیروزی انقلاب تاکنون نیز تعداد ۴۰ موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات از مجموع موافقتنامه های فوق ۳۴ در حال طی مراحل تصویب نهایی می باشد. موافقتنامه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و ۸ موافقتنامه نیز مضاعف با سایر کشورها به امضاء رسیده است.

۱۰۳. ایران با چه کشورهایی موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری امضاء نموده است؟

تاکنون با ۵۴ کشور موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری امضاء شده است که از این تعداد ۴۳ مراحل تصویب نهایی را طی می کنند. موافقتنامه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و ۱۱ موافقتنامه نیز

۱۰۴. آیا در زمینه سرمایه گذاری، ایران موافقتنامه چند جانبه ای نیز امضاء نموده است؟

بلی. دولت جمهوری اسلامی ایران به موافقتنامه تشویق، تضمین و حمایت از سرمایه گذاری بین کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی همچنین موافقتنامه چند جانبه بین کشورهای عضو سازمان همکاریهای اقتصادی (اگو) ملحق شده است.

۱۰۵. آیا ایران عضویت در آژانس چندجانبه تضمین سرمایه‌گذاری (MIGA) را پذیرفته است؟

بلی. دولت جمهوری اسلامی ایران به عضویت آژانس چند جانبه تضمین سرمایه گذاری (MIGA) درآمده و امکان برخورداری از پوششهای تضمینی این آژانس طبق ضوابط مربوطه برای سرمایه گذاران خارجی فراهم است. هر چند قانون سرمایه گذاری خارجی و موافقتنامه های دو جانبه و چند جانبه سرمایه گذاری که جمهوری اسلامی ایران با

کشورهای مختلف امضاء نموده، حقوق سرمایه‌گذار خارجی را در برابر خطرات غیر تجاری تحت پوشش قرار می‌دهد، با این وجود عضویت در میگا امکان برخورداری از پوشش حمایتی مضاعف را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌سازد.

۱۰۶. سرمایه‌گذار بالقوه خارجی لازم است از چه قوانین و مقرراتی مطلع باشد؟

علاوه بر قانون سرمایه‌گذاری خارجی و آئین نامه اجرائی آن که تامین کننده حقوق اساسی سرمایه‌گذار خارجی است، مطالعه قوانین ذیل نیز به سرمایه‌گذاران توصیه می‌شود:

- قانون تجارت بخش شرکتهای سهامی
- مقررات صادرات و واردات
- قانون مالیاتهای مستقیم
- مقررات گمرکی
- قانون کار بمنظور اطلاع از چگونگی استفاده از خدمات اتباع بیگانه
- قانون ثبت علائم و اختراعات، بمنظور اطلاع از حقوق مالکیت های صنعتی و معنوی.